

NA OBISKU PRI PRAČLOVEKU

Naša prva popotna malha v letošnjem študijskem letu nas je vodila v Prlekijo, pokrajino, ki leži v severovzhodni Sloveniji, med Slovenskimi Goricami in reko Muro, ime pa je dobila po znamenitem prleškem narečju.

Nas cilj je bilo Razkrižje, ena najmanjših slovenskih občin. Če Prlekijo poznamo po Franu Miklošiču, dr. Antonu Trstenjaku, poznamo Razkrižje po sestri Vidi Žabot, po ponosni slovenski drži ob »uporu« proti verouku v hrvaškem jeziku, begunskem valu, arbitražnem sporazumu, in seveda velikem napredku, ki ga je občina dosegla od ustanovitve naprej.

Hladno jutro nas je pozdravljalo na postajališčih, kjer je ustavljal naš manjši avtobus, saj nas je na pot odšlo le 14. Vendar že na poti proti Celju so nas pozdravili prvi sončni žarki in nas spremljali na celotni poti potepanja. Naša vodnica, gospa Maja Kos, nam je že na poti povedala veliko zanimivega o krajih kamor nas je vodila pot.

V Razkrižju smo se najprej ustavili pred občinsko stavbo, kjer so nam lokalni pridelovalci ponudili in predstavili njihove dobrrote, nato pa nas je sprejel župan, gospod Stanko Ivanušič. V sliki in besedi nam je slikovito orisal vse uspehe majhne občine, prikazal njen razvoj, pa tudi črno plat arbitražnega sporazuma.

Z lokalnim vodičem smo se nato podali po Razkrižju in se najprej ustavili v romarski poznobaročni cerkvi sv. Janeza Nepomuka, kjer nas je sprejel župnik. Cerkev domačinom in širši javnosti pomeni tudi simbol dolgoletnih prizadevanj za materni jezik. Čeprav je Razkrižje na slovenski strani, je to področje spadalo pod zagrebško nadškofijo. Le ta pa ni dovolila slovenskega jezika v bogoslužju, tudi otroci so verouk imeli v hrvaškem jeziku. Na željo staršev je otroke v slovenskem jeziku začela poučevati sestra Vida Žabot. Zaradi nasprotovanja hrvaške strani je šele leta 1994 uradni jezik v tej cerkvi postal slovenski.

Obisk prazgodovinske naselbine Gradišče na Šafarskem s prikazom življenja izpred 5500 let je bilo posebno doživetje. Rekonstrukcija prave prazgodovinske vasi je zgrajena na mestu arheoloških izkopavanj.

Prazgodovinska družina nam je prikazala življenje tedanjih prebivalcev, prehranjevanje, obdelavo zemlje s kamnitim ralom, izdelovanje kamnitega orodja... V prapeči so nam spekli kruh in na ognju ocvrli ribo ter nas pogostili. V prikaz so se vključili tudi naši člani in tako popestrili prazgodovinsko dogajanje.

Prijetno smo se počutili v njihovi družbi, vendar čakalo nas je še veliko zanimivega, zato smo prazgodovinsko družino morali zapustiti.

Obiskali smo majhno družinsko oljarno bučnega olja družine Zanjkovič na Gibini. Ko spoznaš družino, začutiš trdoživost prebivalcev ob slovensko- hrvaški meji, ki si s svojim trdim delom, upornostjo in iznajdljivostjo, znajo urediti življenje tako, da od svojega lastnega dela družina lahko primerno živi. Ob predstavitvi nastanka oljarne, njenega delovanja, smo pokusili bučno olje s kruhom, bučna semena in domače rdeče vino.

Po ogledu kmetije smo se odpravili k znamenitemu zdravilnemu Ivanovemu izviru, znanemu že iz davnih časov. Legenda pravi, da se je v njem umila slepa deklica in spregledala. Zato je Razkrižje tudi romarski kraj. Ob Ivanovem izviru vsako leto ob božiču pripravijo žive jaslice.

Bilo je že pozno popoldne in morali smo zapustiti Razkrižje, kraj, kjer čutiš, kako so ljudje povezani in pripravljeni veliko narediti za svoj kraj.

Silva Mežnar